

اولویت فلسفه بر دموکراسی

منبع: روزنامه شرق، صفحه آخر، پنجشنبه، مورخ: ۱۹/۳/۲۰

"حدیث آرزومندی" آخرین اثر اندیشمند ارجمند معاصر، مصطفی ملکیان ماه گذشته منتشر شده است. ایده "عقلانیت و معنویت" از دلمشغولی‌های اصلی ملکیان طی ده سال گذشته است. ایشان به تفاریق در مقالات، سخنرانی‌ها و کتاب‌های خویش بر ضرورت تلفیق این دو مقوله برای فراچنگ آوردن زیستن اصیل و اخلاقی و توأم با معنا تأکید کرده است. نه عقلانیت را باید فدای معنویت کرد و نه معنویت را فدای عقلانیت. بر همین سیاق، "حدیث آرزومندی" که مشتمل بر مجموعه مقالات نویسنده است، متشکل از دو بخش است: عقلانیت و معنویت. در بخش نخست (عقلانیت) از "اولویت فلسفه بر دموکراسی" سخن به میان آمده و درباره حدود و ثغور مرزهای فلسفه دین مطالبی چند مطرح شده است. علاوه بر این "پیش فرض‌های اسلامی کردن علوم" و "وضع نقد و پژوهش در ایران" به بحث گذاشته شده است. در بخش دوم (معنویت) که متضمن مباحث اخلاقی و عرفانی است؛ "جایگاه آیریس مرداک در اخلاق‌شناسی روزگار ما" و "مسیحیت از منظر سیمون وی" به بحث گذاشته شده است. علاوه بر این، جستار "عقلانیت، معنویت، روشنفکری و آزادی" متکفل تبیین و ایضاح نسبت میان پروژه عقلانیت و معنویت با مفاهیم روشنفکری و آزادی است. از بخش‌های دل‌انگیز کتاب می‌توان به جستار "چراغ روشن خاموشی" اشاره کرد. این نوشته محققانه که عنوانش از سخنان بایزد بسطامی برگرفته شده و به استاد گرامی، دکتر محمدعلی موحد تقدیم شده، از فلسفه سکوت در مثنوی پرده برمی‌گیرد و با استشادات فراوان، حدود و ثغور سکوت عرفانی را در این منظومه معنوی به بحث می‌گذارد.

خواندن این کتابی برای کسانی که در دل جهان مدرن می‌زیند و در محصولات معرفتی جهان جدید به دیده عنایت می‌نگرند و در عین حال دلمشغول زیر و زبر شدن‌ها و تلاطم‌های اگزیستانسی خویش در جهان راز زدائی شده هستند، بصیرت افزا، رهگشا و حکمت‌آموز است.